

عنوان مقاله:

تحلیل مکانی شاخص های ذهنی تاب آوری در سکونتگاه های غیررسمی منطقه ۴ شهر زاهدان

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی فضایی (جغرافیا)، دوره 13، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

سیدعباس رجائی - دانشیار گروه جغرافیای انسانی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

احمد پوراحمد - استاد گروه جغرافیای انسانی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

اسلام قاضی - کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

چکیدهبتاب آوری مفهومی چند بعدی است که در مقابل آسیب پذیری و در حوزه پیشینه مربوط به مخاطره ها به کار گرفته می شود. فضاهای غیررسمی به دلیل جمعیت کم درآمد و کمبود زیرساخت ها و خدمات، آسیب پذیرتر از دیگر فضاهاست. هدف از پژوهش حاضر تحلیل مکانی وضعیت شاخص های ذهنی تاب آوری در سکونتگاه های غیررسمی زاهدان است. جامعه آماری ساکنان سه محله کریم آباد، قاسم آباد و شیرآباد است که دلیل انتخاب این محله ها آسیب پذیری فراوان آنها در برابر مخاطره های طبیعی و انسانی است. در پژوهش حاضر برای تحقق بعد مکانی پژوهش از نمونه گیری فضایی استفاده شد. بدین ترتیب که با بهره گیری از مجموعه ابزار Sampling و Create Fishnet در نرم افزار Gis محله های مطالعه شده به زون های کوچک تقسیم بندی شد و به هر زون، بسته به جمعیت آن تعدادی پرسشنامه تعلق گرفت. حجم نمونه ۳۸۴ نفر برآورد شد که متناسب با جمعیت هر محله و هر زون توزیع شد. روایی و اعتبار پرسشنامه با استفاده از نظر های استادان راهنما و مشاور و سایر متخصصان حوزه شهری ارزیابی و نظر های اصلاحی آنان اعمال و در نهایت، تایید شد. پایایی و قابلیت تکرار نتایج پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد که مقدار آن ۰/۸۱۴ بود و نشان از پایایی مطلوب پرسشنامه داشت. در پژوهش حاضر برای تجزیه و تحلیل داده های پرسشنامه از آزمون ها و تکنیک های تحلیل عامل، همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس یک طرفه (ANOVA) و آزمون تعقیبی شفه استفاده و برای تهیه نقشه ها نیز از Gis بهره گرفته شد. نتایج پژوهش حاکی از آن است که در محله های مطالعه شده از لحاظ داشتن شاخص های تاب آوری تفاوت معنا داری وجود دارد. همچنین، شاخص حس تعلق مکانی بیشترین تاثیر را بر تاب آوری محدوده مطالعه شده دارد. نتایج حاصل از همبستگی پیرسون بیانگر آن است که در دو محله کریم آباد و شیرآباد بیشترین همبستگی بین دو متغیر امنیت و بهداشت و حس تعلق مکانی بوده است و در محله قاسم آباد نیز بیشترین ارتباط بین دو متغیر آگاهی و مهارت فردی و بهبود وضعیت اقتصادی برقرار است.

کلمات کلیدی:

تاب آوری شهری، نمونه گیری فضایی، اسکان غیررسمی، شهر زاهدان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1845345>

